

O N D E R
O N D E R
L T U U R
M E T
S C H A P

**Voor de klas staan
en leren tegelijk.**

Alles over zij-instromen in het onderwijs.

Kennis overdragen, dagelijkse contact met jonge mensen, samen ontdekken waar je grenzen liggen; werken in het onderwijs is méér dan een baan. Een klas is een afspiegeling van de maatschappij. Met talentvollen en middenmoters, helden en druktemakers... Wie zichzelf de opdracht stelt om als leraar zo'n minimaatschappij te besturen, wil talentvollen stimuleren, middenmoters ondersteunen, helden belonen en druktemakers leren dat het ook anders kan. En intussen moet er ook nog eens een educatief programma afgewerkt worden. Alles bij elkaar is dat niet gemakkelijk. Maar als het zelfs maar ten dele lukt, is het alle moeite méér dan waard.

Maak een nieuwe start in het onderwijs als zij-instromer.

Kunt ú gebruikmaken van de zij-instroomregeling?

In het primair of voortgezet onderwijs kan in principe iedereen met een hbo- of wo-diploma als zij-instromer voor de klas. Hebt u een loopbaan buiten het onderwijs of bent u onderwijsassistent met een hbo-achtergrond? Dan kunt u via het zij-instroomtraject snel bevoegd leraar worden, waarbij de school die u in dienst neemt een bijdrage kan krijgen in de kosten voor uw scholing en begeleiding. Sinds 2004 is deze subsidieregeling overigens verruimd. Tegenwoordig kunnen scholen in het voortgezet onderwijs óók een bijdrage krijgen voor scholing en begeleiding van leraren die onbevoegd voor de klas staan of die in een ander vak les willen gaan geven. Voor deze leraren is het daarmee makkelijker geworden om als zij-instromer alsnog de juiste bevoegdheid te halen. Het zij-instroomtraject geldt voor het primair en voortgezet onderwijs. Wilt u voor de klas in het beroepsonderwijs of de volwasseneneducatie, maar heeft u nu geen lesbevoegdheid, kijk dan voor de mogelijkheden op www.werkeninhetonderwijs.nl.

Alle begin is moeilijk

Het grote voordeel van het zij-instroomtraject is dat u meteen les kunt geven in het vak van uw keuze. Tegelijk krijgt u scholing op maat aangeboden om uw expertise aan te vullen. Als zij-instromer bent u dus niet alleen bezig met lesgeven. U besteedt ook een behoorlijk aantal uren per week aan uw eigen scholing. Zij-instromen is geen gemakkelijke weg. Maar het resultaat is zeker de moeite waard, want niets is zo inspirerend als nieuwe kennis opdoen en tegelijk kennis doorgeven aan jonge mensen.

Neem zelf het initiatief

Wilt u gebruikmaken van het zij-instroomtraject, neem dan zélf het initiatief. U kunt bijvoorbeeld reageren op een vacature in de krant of een vacaturebank raadplegen op internet. In de Randstad zijn de meeste vacatures, maar u kunt ook in andere stedelijke regio's wel banen vinden. Schrijf u eventueel in bij een regionale bemiddelingsorganisatie voor zij-instromers. Daar werken specialisten met veel kennis van de arbeidsmarkt ter plekke. Adressen van bemiddelingsorganisaties en links naar vacaturebanken vindt u op www.werkeninhetonderwijs.nl.

Als je nooit te oud bent om te leren, ben je ook nooit te oud om les te geven.

Bent u geschikt?

Gaat u werken bij een school in het primair of voortgezet onderwijs, dan moet die school een geschiktheidsonderzoek (assessment) aanvragen bij een lerarenopleiding. Als u voldoet aan de eisen op het gebied van vooropleiding, maatschappelijke ervaring en beroepservaring, dan kunt u het assessment doen. De uitkomst kan zijn dat u inderdaad direct als zij-instromer kunt gaan lesgeven en tegelijk aanvullende scholing en begeleiding kunt volgen. Of wellicht hebt u eerst andere scholing nodig voordat u les mag geven. Overigens kunt u een geschiktheidsonderzoek ook op eigen initiatief aanvragen.

Yvonne Ligtvoet, lerares in groep 4:

“Werken met kinderen geeft veel voldoening. Wat je geeft, krijg je direct terug.”

“Na enkele jaren als contentmanager voor websites te hebben gewerkt, kwam het besef dat ik méér wilde dan de hele dag achter een computer zitten. Mijn schoonmoeder kwam met de gouden tip: ‘Waarom ga je niet iets met kinderen doen?’ Geen onbekend terrein voor mij. Ik deed ooit al eens vrijwilligerswerk met jongeren in Afrika.

Nu volg ik het tweede jaar van het zij-instroomtraject bij een pabo. Ik ga één dag en één avond in de week naar school. De overige dagen ben ik juf van groep vier. De combinatie werken en leren kost veel tijd. Maar ik vind het echt fantastisch! Kinderen zijn zo ongeremd. Werken met hen geeft me heel veel voldoening. Wat je geeft, krijg je direct terug.”

Werken en leren tegelijk

Wanneer uit het assessment blijkt dat u geschikt bent, mag u er maximaal twee jaar over doen om volledig bevoegd leraar te worden. Intussen hebt u gewoon een aanstelling en staat u voor de klas. Met andere woorden: u leert al werkend en werkt al lerend. Over het scholings- en begeleidingstraject sluit u een overeenkomst met de school en de lerarenopleiding. Daarbij streeft u samen naar een traject dat qua vorm en inhoud naadloos aansluit bij uw competenties. U bent contractueel verplicht om het traject te doorlopen, terwijl de school contractueel verplicht is om u daartoe in staat te stellen. Hoeveel uren u lesgeeft en hoeveel tijd u aan scholing kwijt bent, hangt af van de conclusies van het geschiktheidsonderzoek en de afspraken die u maakt met de lerarenopleiding en de school, bijvoorbeeld over werken in deeltijd. De scholing zal per saldo echter beperkt zijn. Anders zou u immers niet geschikt zijn om meteen (weer) voor de klas te staan.

Nog niet direct lesgeven?

Misschien blijkt uit het geschiktheidsonderzoek dat u nog niet direct kunt lesgeven in het door u gewenste vak. In dat geval kunt u een lerarenopleiding volgen, eventueel in deeltijd of dual. Wellicht kunt u wel voor bepaalde onderdelen vrijstelling krijgen, zodat u sneller met een klas aan de slag kunt.

Wat gaat u verdienen?

Wanneer een school u aanstelt of benoemt, zijn de arbeidsvoorwaarden een kwestie van afspraken tussen u en de school. Hiervoor bestaan weinig algemeen geldende regels. U kunt samen met uw toekomstige werkgever en binnen de kaders van de onderwijs-CAO onderhandelen over hoeveel u gaat verdienen, hoeveel tijd u aan bijscholing besteedt en of dit bij uw salaris is inbegrepen. Ook hangt uw salaris ervan af wáár u les gaat geven, want de salarissen lopen per onderwijssector uiteen. Voor het primair en voortgezet onderwijs geldt de onderwijs-CAO. Wat betreft het primair onderwijs vindt de inschaling plaats op grond van art. I-P10 van het RPBO (indiensttreding in aansluiting op een betrekking buiten het onderwijs). Richtlijnen voor salarissen zijn te vinden op www.werkeninhetonderwijs.nl, maar ook de school waar u gaat werken kan u er meer over vertellen. Hebt u nu een uitkering en wilt u als zij-instromer aan de slag, informeer dan bij de uitkerende instantie wat de consequenties zijn.

Wie betaalt de kosten?

Aan het afleggen van een geschiktheidsonderzoek en het volgen van scholing voor de lesbevoegdheid zijn kosten verbonden. Met de school maakt u afspraken over wie wat betaalt. In elk geval kan de school onder bepaalde voorwaarden een belangrijk deel van de scholings- en begeleidingskosten vergoed krijgen. Dit geldt sinds 2004 overigens óók voor het zij-instroomtraject van leraren in het voortgezet onderwijs die lesgeven zonder lesbevoegdheid en voor bevoegde leraren die les willen geven in een vak waarvoor ze nog geen bevoegdheid hebben.

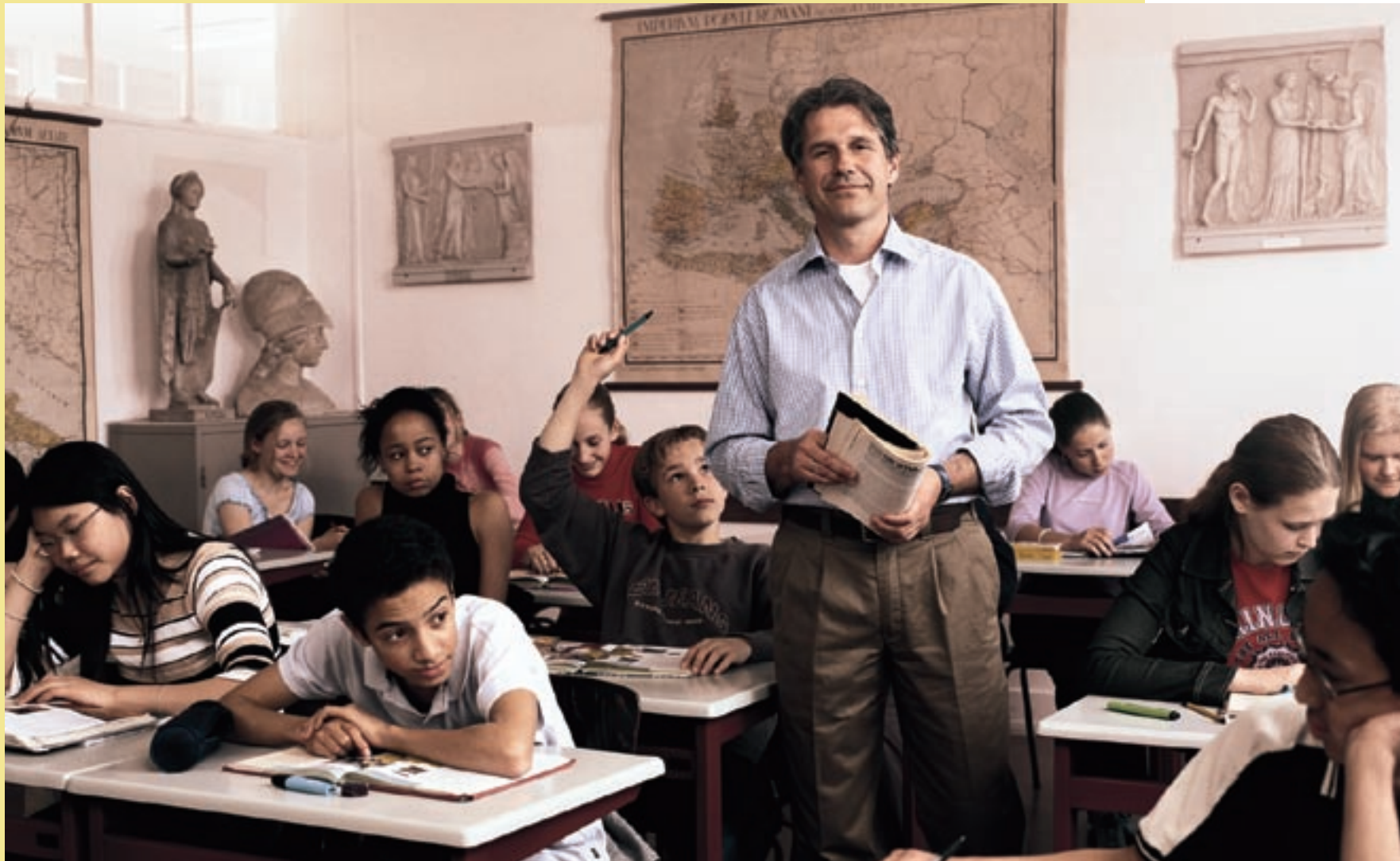
Rob de Rond, leraar wiskunde (havo-vwo):

“Ik heb geen dag spijt van deze omslag in mijn leven, maar het eerste jaar was echt verschrikkelijk.”

“Van huis uit ben ik econometrist. Na zes jaar lesgeven aan de universiteit begon ik aan een succesvolle carrière in het bedrijfsleven, van systeemontwerper tot hoofd automatisering bij een verzekeringsmaatschappij. Ik heb er twintig jaar met plezier gewerkt, maar de vorm werd steeds belangrijker dan de inhoud. Uiteindelijk wilde ik de regisseur van mijn eigen leven blijven en iets zinvol betekenen voor de maatschappij.

Op de school van mijn zoon had ik al gemerkt hoe leuk ik het contact met kinderen van die leeftijd vind, en dat ik goed kan uitleggen. Maar het eerste jaar kon ik echt geen orde houden. Toch heb ik doorgezet, want ik wilde dit per se. Nu werk ik al drie jaar in het onderwijs en heb ik een vaste aanstelling. Dat gekrioel door de school bij leswisseling, en dat iedereen even later weer in zijn klasje zit, dat is elke dag genieten.”

Je groeit in het onderwijs.

Zij-instromen is niet de makkelijkste weg, maar je krijgt er wel veel voor terug.

Meer informatie?

Voor vacatures kijkt u in de krant of op internet, bijvoorbeeld op www.onderwijsvacaturebank.nl. Links naar andere vacaturebanken, adressen van bemiddelingsorganisaties en algemene informatie over zij-instromen vindt u op www.werkeninhetonderwijs.nl. Of bel 0800-8051.

Voor informatie over een tegemoetkoming in de studiekosten kunt u terecht bij de IB-Groep, 050-599 77 55.

Colofon

Publicatie van het ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Productie

directie Voorlichting, Leo Wijnhoven

Vormgeving

BVH Communicatie-adviesbureau b.v.,
Rotterdam

Druk

Den Haag offset, Rijswijk

Uitgave

september 2004

Gratis exemplaren van deze publicatie zijn telefonisch te bestellen bij: Postbus 51, telefoon 0800-8051, onder vermelding van AOCW-nummer 2004,05.

Deze publicatie staat ook op internet, onder www.minocw.nl/werkinonderwijs/

Stappenplan zij-instromers

A U wilt leraar worden in het primair onderwijs of in het voortgezet onderwijs. U hebt een relevant getuigschrift (in het algemeen een ho-getuigschrift), maar geen onderwijsbevoegdheid.

1. U solliciteert op een gepubliceerde vacature of neemt contact op met een bemiddelingsorganisatie.
2. De school waar u hebt gesolliciteerd vraagt een geschiktheidsonderzoek aan bij een lerarenopleiding.
3. De lerarenopleiding beoordeelt eerst uw kennis en ervaring aan de hand van uw vooropleiding, uw maatschappelijke ervaring en uw beroepservaring.
4. Zijn deze relevant, dan legt u een geschiktheidsonderzoek af. Daaruit blijkt óf dat u direct voor de klas kunt óf dat u niet direct voor de klas kunt en eerst een lerarenopleiding moet volgen, eventueel met vrijstellingen.
5. Kunt u direct voor de klas, dan stellen de assessoren die het geschiktheidsonderzoek afnemen vast wat u nog aan scholing en begeleiding nodig hebt om volledig bevoegd leraar te worden.
6. U sluit met de school en de lerarenopleiding een scholings- en begeleidingsovereenkomst voor een periode van maximaal twee jaar.

7. U staat voor de klas en schoolt u tegelijk bij. De school en de lerarenopleiding begeleiden u.
8. Binnen twee jaar legt u een bekwaamheidsonderzoek af. Slaagt u daarvoor, dan krijgt u een getuigschrift en bent u volledig bevoegd leraar.

B U werkt zonder lesbevoegdheid in het voortgezet onderwijs of u wilt les gaan geven in een ander vak, waarvoor u nog niet bevoegd bent.

U kunt een aantal stappen uit het stappenplan overslaan. Wel doet u ook het geschiktheidsonderzoek. Zie verder stap 5 t/m 8 uit het stappenplan.

ONDER
NCSM
LTUR
NTEM
SCHAP